Zwolle

Raadsvoorstel

Datum 17 november 2025

Onderwerp	Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2026
Versienummer	1
Portefeuillehouder	Dorrit de Jong

Samenvatting
De nieuwe regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2026–2030 is getiteld ‘Samen tegen huiselijk geweld – Lokaal Sterk’. Deze visie is de opvolger van de visie 2021-2024 en is ontwikkeld in nauwe samenwerking met alle elf regiogemeenten en cruciale netwerkpartners.

In deze visie zetten we in op een sterke lokale aanpak, waarin gemeenten en partners samenwerken aan het duurzaam stoppen van geweld. De kern van de nieuwe visie is het doorbreken van de overdracht van geweld tussen generaties en het bieden van een "0-100 aanpak", omdat geweld geen leeftijdsgrens kent. De visie markeert een cruciale verschuiving: we stappen af van "estafettezorg" (onhandige overdrachten) en bewegen naar een integrale netwerkbenadering. De spil hierin zijn "stevige lokale teams" die dichtbij, integraal en met mandaat werken, waarin experts van Veilig Thuis, politie en Jeugdbescherming vast meedraaien.

Financiële gevolgen

Betreft doel	521 Veiligheid
Begroting wijzigen	Nee
Budgetnummer	

Bijlagen
Bijlagen
Bijlage 1 – Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2026 "Samen tegen huiselijk geweld – Lokaal Sterk"
Bijlage 2 - 13- M D66- Herken rode vlaggen en stop femicide

Openbaarheid
☒ Openbaar
☐ Geheim

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1. De Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2026–2030 "Samen tegen huiselijk geweld – Lokaal Sterk" vast te stellen.

Datum 17 november 2025

Inleiding
Huiselijk geweld is een van de meest ingrijpende vormen van geweld in onze samenleving, met vaak levenslange gevolgen voor slachtoffers en gezinnen. Daarom zet de regio IJsselland zich onverminderd in om geweld te voorkomen, bespreekbaar te maken en duurzaam aan te pakken.
In dit voorstel staan de inhoudelijke hoofdlijnen van de nieuwe Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2026-2030.

Deze nieuwe visie bouwt voort op het fundament van de vorige periode (2021–2024). Hoewel de samenwerking is verbeterd, bleek uit de evaluatie een duidelijke noodzaak tot verbetering: we zagen een gebrek aan uniformiteit in de toepassing van de meldcode en een kloof tussen beleid en uitvoering.

De visie 2026-2030 is een direct antwoord op deze lessen én een noodzakelijke vertaling van nieuwe, dwingende landelijke kaders. Het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming (TKS) vormt hierbij het 'strategische hart'. Dit kader dwingt ons om af te stappen van versnipperde 'estafettezorg' en te werken met één vast gezicht en één plan per gezin. Ook de Hervormingsagenda Jeugd, die stuurt op snellere en beter passende hulp, en de Leidraad Werken aan Veiligheid zijn hierin leidend.

Het doel van de visie is een veilig IJsselland waarin we de overdracht van geweld tussen generaties doorbreken. Dit doen we met een integrale, mensgerichte aanpak die rust op drie ambities: Preventie, Kwalitatieve zorg en Leren & innoveren. We kiezen hiermee voor stevige lokale teams die dichtbij inwoners staan, integraal werken en met mandaat kunnen handelen.

Kader
Toekomstscenario Ontwikkelingen toekomstscenario jeugd in regio IJsselland - Huiselijkgeweld IJselland;
Hervormingsagenda Jeugd Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028;
Leidraad werken aan veiligheid Leidraad werken aan veiligheid .

Beoogd effect
We willen een samenleving waarin iedereen zich veilig weet en waarin huiselijk geweld en kindermishandeling geen plaats meer hebben. Deze visie benadrukt dat veiligheid een gezamenlijke opgave is: we pakken geweld samen aan, vanuit de kracht van lokale teams die dicht bij inwoners staan. De titel van de nieuwe visie vat de ambitie die wij als regio hebben samen: de aanpak van geweld is een gedeelde verantwoordelijkheid die we lokaal, dichtbij de inwoner, moeten organiseren.

Het hoofddoel is het doorbreken van de intergenerationele overdracht van geweld. We hanteren daarbij een "0-100 aanpak": we bieden bescherming en ondersteuning aan iedereen, van baby tot oudere, omdat geweld geen leeftijdsgrens kent.

Argumenten

1.1 *Het voorstel past in bestaand beleid en geeft hieraan uitvoering.* De nieuwe regiovisie 2026-2030 is de directe en logische opvolger van de Regiovisie 2021-2024. De visie bouwt voort op de lessen uit de evaluatie van die periode. Bovendien vormt het de noodzakelijke regionale vertaling van de dwingende landelijke kaders die recent zijn ingevoerd, zoals het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

(TKS), de Hervormingsagenda Jeugd en de Leidraad Werken aan Veiligheid. De visie is daarmee het kader voor de uitvoering van onze wettelijke taken (Wmo en Jeugdwet) op dit thema.

1.2 *Inhoudelijke en maatschappelijke urgentie.* De maatschappelijke opgaven zijn groot en dulden geen uitstel. We zien in de regio een zorgwekkende stijging in het aantal meldingen van (ex-)partnergeweld. Tegelijkertijd belemmert de krapte op de woningmarkt de doorstroom uit de (crisis)opvang, wat de druk op het hele systeem verhoogt. We moeten nu doorpakken met een eenduidig kader.

1.3 *De Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2026-2030 kent drie kernambities.* Ten eerste de ambitie Preventie, die zich richt op het voorkomen en bespreekbaar maken van geweld. Dit wordt bereikt door de bewustwording bij inwoners en professionals te vergroten om geweld eerder te herkennen. Concrete actiepunten hierbij zijn onder andere het trainen van professionals in vroegtijdige signalering, het gebruik van de meldcode, en traumasensitief werken. De tweede ambitie is Kwalitatieve zorg met als doel het geweld duurzaam te stoppen. Hierbij staat het structureel doorbreken van geweldspatronen en het waarborgen van duurzame veiligheid centraal. Dit gebeurt door het toepassen van de visie 'Gefaseerd Samenwerken aan Veiligheid' (van directe veiligheid naar herstel) en de structuur van de Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE) om helderheid in regie en rollen te creëren. Tot slot is de ambitie Leren, Verbeteren & Innoveren gericht op het dichten van de kloof tussen beleid en praktijk. Dit wordt nagestreefd door continu te leren van ervaringen, systematisch kennis te delen tussen lokale teams en netwerkpartners, en innovatieve methoden te ontwikkelen op basis van praktijkervaringen en data.

1.4 *Noodzakelijke implementatie landelijke kaders.* De nieuwe visie is het cruciale regionale instrument om de implementatie van de genoemde landelijke kaders (TKS, Leidraad Werken aan Veiligheid) en de regionaal omarmde AVE-structuur (Aanpak Voorkomen Escalatie) te verankeren in de werkwijze van alle lokale teams.

1.5 *Breed draagvlak in de regio.* Deze visie is geen beleidsstuk dat van bovenaf is opgelegd. Het is een product van brede regionale samenwerking tussen gemeenten en partners uit de zorg- en veiligheidsketen en wordt reeds inhoudelijk gedragen door alle belangrijke uitvoerende partners in de keten. Vaststelling door uw raad formaliseert dit gezamenlijke commitment.

1.6 Borgen van continuïteit voor de uitvoering. Door de visie nu, in het eerste kwartaal van 2026, vast te stellen, waarborgen we de continuïteit in beleid en uitvoering. Dit biedt duidelijkheid aan alle gemeenten en regionale partners (zoals Veilig Thuis en Kadera) en zorgt dat de ingezette koers naadloos aansluit op de vorige visieperiode.

Alternatieve mogelijkheden
Het huidige voorstel om de Regiovisie 2026-2030 nu ter vaststelling aan te bieden, is een regionaal gedragen besluit om de continuïteit van de aanpak te waarborgen.
Het uitstellen van de visie tot na de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 zou leiden tot een forse vertraging van de implementatie, waardoor de uitvoering minder effectief zou zijn. Gezien de inhoudelijke urgentie, zoals de stijgende cijfers van partnergeweld en de druk op de opvang, en de noodzaak om nieuwe landelijke kaders, zoals het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

(TKS), snel te verankeren, is snelle vaststelling cruciaal. Deze aanpak zorgt voor een onmiddellijke start van de geïntegreerde, gezinsgerichte koers.

In aansluiting op de motie "Herken rode vlaggen en stop femicide", ingediend op 15 september 2025, onderschrijft de gemeente Zwolle de dringende noodzaak om op het gebied van huiselijk geweld, met name femicide, specifieke scholing en training te bieden aan professionals binnen ons werkgebied. Het erkennen en het maken van adequate risico-inschattingen vormen daarbij een cruciaal onderdeel van onze gezamenlijke inspanning om geweld te voorkomen en tijdig te interveniëren.

In de regiovisie wordt expliciet de ambitie (1 en 3) geuit om te investeren in scholing en preventie, specifiek gericht op het vergroten van de kennis en vaardigheden van professionals, zowel binnen de gemeentelijke organisatie als bij zorg- en hulpverleners. Wij stellen dat deze scholing niet alleen een onderdeel is van de bredere aanpak van huiselijk geweld, maar als een zelfstandige actielijn moet worden ingericht.

Maatschappelijk draagvlak & participatie
Deze Regiovisie is tot stand gekomen via een intensief regionaal samenwerkingstraject met de direct betrokken uitvoerende partners in de zorg- en veiligheidsketen. De visie wordt gedragen door alle belangrijke partners, waaronder Veilig Thuis, Kadera, en de gemeentelijke organisaties. Voor het eerst zal deze visie door alle elf regiogemeenten (en hun raden) worden vastgesteld. De focus van de visie ligt op het vaststellen van de strategische kaders ('wat' en 'waarom') op regionaal niveau, met als doel de professionele samenwerking te stroomlijnen.

Om participatie zo effectief en betekenisvol mogelijk te maken, is er bewust voor gekozen de nadruk te leggen op de fase waarin het beleid concreet wordt. Terwijl de gemeenteraad met de Regiovisie de strategische kaders schetst, zal de Participatieraad in het vervolgtraject een actieve bijdrage leveren aan de totstandkoming van de uitvoeringsagenda. Juist in deze fase worden de regionale ambities vertaald naar lokaal beleid met concrete acties en doelen, waardoor de adviezen van de Participatieraad direct invloed hebben op de praktijk. Deze aanpak borgt dat er recht wordt gedaan aan lokale diversiteit en maatwerk. Voor Zwolle wordt deze werkwijze meteen in het eerste kwartaal 2026 in gang gezet, zodat de Participatieraad op het juiste moment met maximale impact kan adviseren over de daadwerkelijke uitvoering.

Communicatie
Na de behandeling van de regiovisie in de raadsvergadering, informeren wij al onze regionale partners (zoals Veilig Thuis, Kadera en de overige gemeenten) over het door uw raad genomen besluit. Het definitieve besluit tot vaststelling van de visie publiceren wij vervolgens, conform de gebruikelijke procedures.

Duurzaamheid
Er zijn geen specifieke gevolgen voor de duurzaamheid verbonden met dit raadsvoorstel.

Financiën
Hoewel de structurele middelen voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling onder druk staan, is voor de vaststelling van deze visie geen incidentele investering nodig; de uitvoering wordt gedekt door bestaande, structurele middelen. Deze vaste financieringsstromen borgen de continuïteit

van onze aanpak en bestaan uit; de DUVO-middelen, de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en de structurele bijdragen van de regiogemeenten.
In de tweejaarlijkse uitvoeringsagenda, gecoördineerd door centrumgemeente Zwolle, worden de inhoudelijke keuzes gemaakt. Hierbij staat de balans centraal: we investeren in noodzakelijke hulp en innovatie, terwijl we tegelijkertijd strak sturen op de financiële houdbaarheid van het stelsel.

Risico's
De implementatie van deze Regiovisie wordt geconfronteerd met diverse risico's die de effectiviteit van de aanpak bedreigen en snelle actie vereisen.
Een direct risico vloeit voort uit de toenemende complexiteit van de casuïstiek. De aard van het geweld verschuift, wat leidt tot langere betrokkenheid van hulpverleners en, als gevolg daarvan, het ontstaan van wachtlijsten. Tegelijkertijd staat de opvangcapaciteit onder zware druk. De crisisopvang is nagenoeg volledig benut en de doorstroom stokt door de krapte op de woningmarkt, wat de gemiddelde verblijfsduur verhoogt en de capaciteit voor nieuwe cliënten vermindert.

Daarnaast zijn er structurele uitdagingen geconstateerd uit de vorige visie (2021–2024). Het belangrijkste risico hier is de kloof tussen beleid en uitvoering. Dit wordt versterkt door een gebrek aan uniformiteit in de toepassing van instrumenten, zoals de meldcode, en het feit dat veiligheidsplannen nog niet voldoende aansluiten bij de leefwereld van de cliënt.

Tot slot vormt de lage meldingsbereidheid bij particulieren een continu risico, wat wijst op een noodzaak tot meer bewustwording onder inwoners. Zonder een snelle en uniforme implementatie van deze nieuwe visie is er een reëel risico dat de regio niet effectief kan inspelen op deze complexe en hardnekkige problematiek.

Naast de inhoudelijke risico's zijn er cruciale procesmatige risico's die de regionale samenwerking en de gewenste uniforme uitvoering bedreigen:

- Logistieke uitdaging van eensluidende vaststelling. De kracht van deze Regiovisie berust op eensluidende vaststelling door alle elf betrokken gemeenten. Er is een logistiek risico dat als slechts één van de elf afzonderlijke gemeenteraden besluit de visie niet of in gewijzigde vorm (met een amendement) aan te nemen, de regionale uniformiteit vervalt. Dit zou het proces tot stilstand brengen en de regio terugwerpen naar de tekentafel, wat leidt tot de vertraging die men juist probeert te voorkomen.

Vervolg
De Regiovisie HG & KM 2026–2030 "Samen tegen huiselijk geweld – Lokaal Sterk" legt een cruciaal en breed gedragen fundament voor de aanpak van geweld in onze regio. Het zorgt voor de noodzakelijke aansluiting op landelijke kaders en vertaalt de lessen uit het verleden naar een concrete, integrale werkwijze via sterke lokale teams.

De door de Raad vastgestelde Regiovisie zal de basis vormen voor een meerjarige uitvoeringsagenda. Dit operationele document vertaalt de strategische kaders naar concrete, meetbare doelen en uitwerkingen voor onze stad.. De vastgestelde uitvoeringsagenda zal ter informatie aan de Raad worden aangeboden, in het eerste of tweede kwartaal van 2026.

Datum 17 november 2025

Openbaarheid
Deze beslisnota en alle bijlagen zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer